

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2018
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 202/2018
populárny názov	
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	18.09.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Všeobecné sudy dospeli k záverom, ktoré sú objektívne v rozpore so skutočnosťou, tým, že napriek tomu, že v čase svojho rozhodovania disponovali informáciami o zmene zápisu v obchodnom registri, nesprávne vyhodnotili oprávnenosť konať v mene spoločnosti sťažovateľky v rozhodnom čase, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka na to celý čas poukazovala a namietala nesprávnosť právneho záveru o oprávnenosti konať v jej mene. Takýmto rozhodnutím došlo k nepripustnému zásahu do základných práv sťažovateľky.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa žalobou doručenu krajskému súdu domáhala určenia neplatnosti uznesení riadneho valného zhromaždenia žalovaného z roku 2004. Krajský súd v označenom konaní naposledy rozhodol uznesením v roku 2016, ktorým konanie zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu sťažovateľkou. Proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodoval najvyšší súd ako súd odvolací. Najvyšší súd ako súd odvolací označeným uznesením potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Sťažovateľka nespokojná s napadnutým uznesením odvolacieho súdu podala proti nemu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší uznesením dovolacieho súdu tak, že ho ako procesne nepripustné odmietol, keď konštatoval, že niektorými sťažovateľkou namietanými dôvodmi prípustnosti jej dovolania sa nezaoberal s poukazom na názor veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017. Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd doručené späťvzatie návrhu nesprávne právne posúdili.
z odôvodnenia	Ústavný súd vychádzajúc z námietok sťažovateľky konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľky týkajúcim sa prípustnosti jej dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čo aj primeraným spôsobom odôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: „... 9/ Z obsahu spisu je

zrejme, že v konaní vystupovala za žalobcu strana a za žalovaného . Zo žiadneho dôkazu založeného v spise, a ani v dovolaní nie je zrejmé, z akého dôvodu by tieto strany nemali procesnú subjektivitu. Pokiaľ dovolateľ spochybňuje procesnú subjektivitu , dovolací súd túto námietku označil za právne bezdôvodnú. nie je ten, kto vystupoval ako strana v spore. 10/ Dovolateľ taktiež žiadnym relevantným dôkazom nepreukázal prípustnosť dovolania podľa § 420 písmeno c/ C. s. p., nakoľko strany, ktoré v konaní vystupovali, procesnú subjektivitu konať pred súdom v plnom rozsahu majú a z obsahu odôvodnenia dovolania ani nie je zjavné, prečo by spôsobilosť samostatne konať nemali mať. Súčasne, pokiaľ dovolateľ mal na mysli stranu označenú menom, , ide o nezákonné tvrdenie prípustnosti dovolania s poukazom na ustanovenie § 420 písmeno c/ C. s. p., nakoľko nie je stranou v konaní, proti ktorému dovolateľ dovolanie podal. 11/ Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z označeného ustanovenia § 420 písmeno e/ C. s. p., keďže z dokladov založených v spise nie je zrejmé, že by v konaní bola niektorým z účastníkov konania predložená námietka zaujatosti na sudcu prípadne súd. Tvrdenie strany, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie napadnuté dovolaním vydané, o takzvaných existujúcich legitímnych dôvodov o ich nestrannosti nezakladá splnenie podmienky danej v ustanovení § 420 písmeno e/ C. s. p., že rozhodoval vylúčený sudca. Ide o ničím nepodložené tvrdenie, zrejme s cieľom predlžovať priebeh konania. 12/ Žalobca v dovolaní prípustnosť dovolania nepreukázal ani podľa § 420 písmeno f/ C. s. p. V podstate v dovolaní ani neuviedol, aký nesprávny procesný postup mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. 13/ Súčasne nie je zjavné, ktoré jemu patriace procesné právo nesprávnym postupom mu porušené bolo. Z predložených dokladov v spise, dovolací súd nezistil, že by v konaní bol zistený neprávny postup, ktorým by procesné právo patriace dovolateľovi, porušené bolo. Pokiaľ za porušenie procesného práva dovolateľ považuje otázku posúdenia späťvzatia návrhu, nejde o porušenie jeho procesného práva založené na nesprávnom procesnom postupe, ale o výklad súdu k otázke späťvzatia, o ktorej konajúci súd rozhodoval. 14/ Najvyšší súd Slovenskej republiky § 35 C. s. p. s poukazom na citované dôvody dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písmeno b/, c/, e/ a f/ C. s. p. daná nie je.“

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že námietky a dôvody, pre ktoré sťažovateľka považovala napadnuté uznesenie dovolacieho súdu za porušujúce jej označené práva, sú nedôvodné, preto sťažnosti v tejto časti nevyhoveli (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho. Sťažovateľka v sťažnosti, ako aj odvolacom konaní namietala, že osoba, ktorá doručila späťvzatie návrhu, nebola členom predstavenstva ani prokuristom v rozhodnom čase. Inými slovami, namietala, že späťvzatie návrhu bolo podané neoprávnenou osobou. Najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia stotožňujúc sa s názorom súdu prvej inštancie v relevantnej časti uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací s poukazom na vyššie citované ust. § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. konštatuje, že súd prvej inštancie svojím konaním a rozhodnutím nenaplnil žiaden z odvolacích dôvodov tvrdných žalobcom. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia jasne a zrozumiteľne popísal celý vývoj predmetnej veci, poukázal na rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu ako aj na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že sú prvej inštancie v napadnutom uznesení postupoval v rozpore so zrušujúcim rozhodnutím z 13. 10. 2008 sp. zn. 6Obo/136/2008, Najvyšší súd Slovenskej republiky taktiež poukazuje na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 467/2010 a IV. ÚS 433/2010 (oba z roku 2011), ktoré dali jednoznačnú odpoveď, že ako člen predstavenstva žalobcu bol oprávnený v mene žalobcu vziať žalobu späť. Z oboch náleзов tiež vyplýva, že bol v čase späťvzatia návrhu vo veci dňa 03. 07. 2008 zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva žalobcu, preto bol oprávnený zobrať žalobu späť. Neobstoja preto tvrdenia žalobcu, že by súdy postupovali v rozpore so základnými princípmi C. s. p., O. s. p. Obchodného zákonníka alebo že by súd prvej inštancie postupoval a rozhodol v rozpore s existujúcim skutkovým a právnym stavom a so zákonom.“

Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť namietaným uznesením najvyššieho súdu porušené právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu, ale aj uznesenia krajského súdu. Tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (obdobne II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08). Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odvolacieho súdu pri rekapitulácii dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol: „6. Krajský súd v Košiciach po tomto zrušení svojho skoršieho rozsudku v tejto veci, v prvom rade sa vysporiadal s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré boli vydané v obdobnej veci a to sp. zn. IV. ÚS 433/2010 z 02. 06. 2011 a č. IV. ÚS 467/2010 z 02. 06. 2011 a z rozhodnutiami Krajského súdu v Košiciach v obdobných veciach sp. zn. 2Cob/31/2008 a 2Cob/51/2008. 7. Súd z týchto rozhodnutí - z uznesenia Krajského súdu v Košiciach 2Cob/31/2008400 z 11.07. 2008 (čl. 374 spisu) zistil, že účastníkmi konania v tomto konaní boli tí istí účastníci ako v tomto konaní 5Cbs/14/2004, a to žalobcom a žalovaným. Krajský súd v Košiciach v tomto konaní 2Cob/31/2008 pripustil späťvzatie návrhu na základe písomného podania, ktoré urobil žalobca písomným podaním dňa 03. 07. 2008, a preto konanie zastavil. Následne zrušil rozsudok Okresného súdu Michalovce zo dňa 21. 11.2007, č. k. 18Cb/162/2005-340 a konanie zastavil. K tomuto rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach má priamy vzťah nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 467/2010 z 02. 06. 2011 (čl. 351 spisu). Z tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že ústavný súd posúdil, že základné práva obchodnej spoločnosti podľa Ústavy Slovenskej republiky neboli porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/28/2008 z 30. 09. 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/31/2008 z 11. 07. 2008. Ústavný súd Slovenskej republiky v tomto náleze uviedol, že ak Krajský súd v Košiciach rozhodol o späťvzátí návrhu, postupoval v súlade so zákonom, pretože zbral v tejto veci návrh späť písomným podaním z 03. 07. 2008 (aj v tejto prejednávanej veci 5Cbs/14/2004 zbral návrh späť dňa 03. 07. 2008 - čl. 85 spisu). Ústavný súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že ak Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, na 6. strane odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že ak zmena v osobe predsedu štatutárneho orgánu nie je ešte zapísaná v obchodnom registri, možno na ňu prihliadať vo vzťahu k tretím osobám, ale len vtedy, ak sa preukáže, že tretia osoba o tejto skutočnosti vedela. V danej veci je treťou osobou krajský súd, ktorý rozhodoval o späťvzátí návrhu sťažovateľky - Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že ústavné práva neboli porušené, pretože ak v čase rozhodovania o späťvzátí návrhu sťažovateľky, krajský súd z výpisu z obchodného registra zistil, kto je v tom čase predsedom predstavenstva - sťažovateľky a krajský súd v tom čase nemal relevantnú informáciu o zmene zloženia štatutárneho orgánu, znamená to, že vo vzťahu k tretím osobám, aj ku krajskému súdu, neboli relevantné informácie o zmene štatutárnych orgánov sťažovateľky, než aké boli zapísané v obchodnom registri. Jediným zdrojom pre Krajský súd v Košiciach bol v tom čase obchodný register. Zmena v obchodnom registri bola vykonaná až 09. 04. 2009. Preto ak Krajský súd v Košiciach rozhodol o späťvzátí návrhu 11. 07. 2008 a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že odmietol dovolanie, potom rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je ústavne akceptovateľné a udržateľné a nevykazuje znaky svojvôle a arbitrárnosti. 8. Súd v odôvodnení poukázal aj na obdobný nález vo veci tých istých účastníkov o tom istom práve, a to Ústavný nález Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 433/2010 z 02. 06. 2011 (čl. 355 spisu). Aj z tohto nálezu ústavného súdu vyplýva, že v čase späťvzátia návrhu vo veci dňa 03. 07. 2008 bol () zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva žalobcu, preto bol oprávnený zobrať žalobu späť. 9. Krajský súd v Košiciach v tejto prejednávanej veci 5Cbs/14/2004 preto riadiac sa pokynmi odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/13/2014 po oboznámení sa s týmito rozhodnutiami Krajského súdu v Košiciach a Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že ak ústavný súd v uvedených nálezoch vyslovil, že bol oprávnený v mene žalobcu zobrať návrh späť dňa 03. 07. 2008, bol preto oprávnený zobrať návrh späť aj v tejto prejednávanej veci 5Cbs/14/2004, a to písomným podaním z 03. 07. 2008, ktoré je v spise na čl. 85. Ako vyplýva z

výpisu z obchodného registra o zápise žalobcu (čl. 92) z obdobia tohto späťvzatia návrhu v tejto veci 03. 07. 2008. bol predseda predstavenstva žalobcu od 24. 06. 2008, preto bol oprávnený písomným podaním z 03. 07. 2008, ktoré doručil osobne súdu v tejto veci 07. 07. 2008, na späťvzatie žaloby. 10. Súd poukázal, že v tejto prejednávanej veci zastavil už raz konanie na základe tohto späťvzatia návrhu za žalobcu písomným podaním z 03. 07. 2008, a to uznesením č. k. 5Cbs/14/2004-87 zo dňa 11. 07. 2008, avšak na základe odvolania žalobcu proti tomuto uzneseniu. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako odvolací súd, uznesením č. k. 6Obo/136/2008 zo dňa 13. 10. 2008 (čl. 135 tohto spisu) zrušil uznesenie a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že úlohou súdu je preskúmať, či späťvzatie návrhu bolo právnym úkonom žalobcu a či bol oprávnený na späťvzatie tohto návrhu. 11. Súd dodal, že od predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo/136/2008 z 13. 10. 2008 uplynul dlhší čas a súd v tejto veci konal, následné nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré sú vyššie citované a sú z roku 2011, dali odpoveď na to, či bol oprávnený v mene žalobcu zobrať dňa 03. 07. 2008 žalobu späť alebo nie. Ústavný súd Slovenskej republiky v týchto dvoch náleзоch jednoznačne určil, že dňa 03. 07. 2008 bol ako predseda predstavenstva žalobcu oprávnený v mene žalobcu zobrať žalobu späť, pretože bol v tom čase zapísaný ako predseda predstavenstva žalobcu v obchodnom registri a tento zápis je preto aj pre krajský súd záväzný, ak ako konajúci súd nemal iné informácie o tom, že predsedom predstavenstva je niekto iný ako zapísaný v obchodnom registri. Súd preto aj v tejto veci konanie na základe späťvzatia návrhu žalobcu dňa 03. 07. 2008 (čl. 85 spisu) zastavil podľa § 145 Civilného sporového poriadku, účinného v čase rozhodovania súdu, pretože toto späťvzatie žalobcu urobil pred začatím pojednávania, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ale jeho účinky podľa § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku zostávajú zachované aj po účinnosti Civilného sporového poriadku – po 01.07. 2016, teda v čase rozhodovania súdu.“

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia odvolacieho súdu konštatuje, že najvyšší súd dostatočne nereflektoval na námietky sťažovateľky, len sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie. Pritom z citovaného odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, konkrétne z rekapitulácie uvedenej v bode 7 napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, vyplýva (predchádzajúci bod odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.), že „Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že ústavné práva neboli porušené, pretože ak v čase rozhodovania o späťvzati návrhu sťažovateľky, krajský súd z výpisu z obchodného registra zistil, kto je v tom čase predsedom predstavenstva - sťažovateľky a krajský súd v tom čase nemal relevantnú informáciu o zmene zloženia štatutárneho orgánu, znamená to, že vo vzťahu k tretím osobám, aj ku krajskému súdu, neboli relevantné informácie o zmene štatutárnych orgánov sťažovateľky, než aké boli zapísané v obchodnom registri. Jediným zdrojom pre Krajský súd v Košiciach bol v tom čase obchodný register. Zmena v obchodnom registri bola vykonaná až 09. 04. 2009.“

Kľúčovou informáciou a nosným dôvodom odmietnutia označených a citovaných predchádzajúcich sťažností sťažovateľky ústavným súdom bola tá skutočnosť, že vo veci konajúce všeobecné súdy v čase svojho rozhodovania nedisponovali informáciou o zmene v obchodnom registri, ktorá nastala neskôr, t. j. 9. apríla 2009.

Podľa § 217 ods. 1 CSP, ktorý platí aj pre uznesenia podľa § 234 ods. 2 CSP, pre rozsudok, ako aj uznesenie je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Súd prvej inštancie však rozhodol o späťvzati návrhu (z 3. júla 2008 doručenom súdu prvej inštancie 7. júla 2008, pozn.) naposledy uznesením z 3. augusta 2016, pričom z aktuálneho internetového výpisu sťažovateľky z obchodného registra vyplýva, že osoba, ktorá učinila späťvzatie, nebola v čase podania späťvzatia návrhu predsedom predstavenstva ani prokuristom, teda oprávnenou osobou. Totiž z aktuálneho výpisu z obchodného registra uverejneného na internete vyplýva, že predsedom predstavenstva sťažovateľky bola v rozhodnom čase iná osoba (), a nie osoba (), ktorá doručila späťvzatie. K tomuto zápisu zmeny v obchodnom registri skutočne došlo tak, ako to konštatoval súd prvej inštancie a následne v rekapitulácii dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie aj najvyšší súd ako súd odvolací, teda 9. apríla 2009. Bez ohľadu na princíp materiálnej

	<p>publicity podľa § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka ústavný súd si v súčinnosti s obchodným registrom zabezpečil príslušné potvrdenia o vykonaní zápisov v obchodnom registri týkajúce sa sťažovateľky, z ktorých vyplýva, že v rozhodnom čase, teda 3. júla 2008, nebol predsedom predstavenstva ani jeho členom alebo prokuristom, z čoho vyplýva, že nebol osobou oprávnenou konať v mene sťažovateľky, a teda ani osobou, ktorá mohla účinne zobrať návrh späť.</p> <p>Z uvedených skutočností ústavný súd považoval za preukázané to, že súd prvej inštancie, ako aj najvyšší súd ako súd odvolací v čase svojho rozhodovania disponovali už uvedenými informáciami o zmene zápisu v obchodnom registri, preto vo veci konajúce súdy nesprávne vyhodnotili oprávnenosť konať v mene spoločnosti sťažovateľky v rozhodnom čase, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka na to celý čas, a to aj v rámci svojho odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie poukazovala a namietala nesprávnosť právneho záveru o oprávnenosti konať v mene spoločnosti sťažovateľky.</p> <p>Ústavný súd s poukazom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že najvyšší súd ako súd odvolací zlyhal pri posúdení relevantnej skutočnosti namietanej a vznesenej sťažovateľkou v rámci odvolania, a k záverom, ktoré sú objektívne v rozpore so skutočnosťou. Keďže najvyšší súd neposkytol súdnu ochranu sťažovateľke v kvalite požadovanej čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj zaručenej čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd nevyhnutne dospel k záveru, že napadnutým uznesením odvolacieho súdu došlo k neprípustnému zásahu do označených práv sťažovateľky, preto vyslovil ich porušenie (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).</p> <p>Ústavný súd nálezom rozhodol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo obchodnej spoločnosti, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 32/2016 zo 16. novembra 2016 porušené boli. 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 32/2016 zo 16. novembra 2016 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti trovy konania. 4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>uznesenie návrh-späťvzatie aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná arbitrážnosť skutkový stav veci-zistenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prístup k súdu</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 212/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>kumulácia dôvodov dovolania</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Jana Baricová</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a</p>	<p>Nález - Nález</p>

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	16.10.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
skutkový stav a základné fakty	V konaní začatom na základe návrhu sťažovateľa (navrhovateľa) okresný súd rozsudkom určil, že „navrhovateľ je vlastníkom stavby. Na základe odvolania oboch strán sporu krajský súd rozsudkom rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 447 písm. f) CSP odmietol. So záverom najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí a tvrdí, že kumuláciu právnych dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP nie je možné vylúčiť.
z odôvodnenia	Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením najvyššieho súdu (bod 3) vydaným v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a iné, odôvodnená nesprávnou interpretáciou ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, ktoré upravujú prípustnosť dovolania podaného na účel vyriešenia otázok zásadného právneho významu. Zákaz kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bol od prijatia rozhodnutia veľkého senátu predmetom všeobecnej diskusie a kritiky odbornej verejnosti. Vzhľadom na nejednotnosť názorov ústavného súdu v otázke posúdenia ústavnej konformnosti takéhoto názoru vyjadreného v označenom uznesení veľkého senátu aplikovaného vo viacerých prípadoch bol aj predmetom zjednotenia názorov v pléne ústavného súdu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, pričom v konaní vedenom pod PLz. ÚS 1/2018 bolo 25. apríla 2018 prijaté uznesenie pléna ústavného súdu s ďalej uvedeným stanoviskom, ktorým sú jednotlivé senáty podľa § 6 poslednej vety zákona o ústavnom súde pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach viazané: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (PLz. ÚS 1/2018).“ Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri

	<p>ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Uvedenú skupinu „tvoria rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorých prípustnosť je postavená na kritériu zásadnej právnej významnosti napadnutého rozhodnutia voči rozhodnutiam, ktorými sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie... Rozhodnúť o tom, či otázka zásadného právneho významu bola už vyriešená, alebo nie, a na to nadväzujúcu prípustnosť dovolania si bude riešiť odvolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Takisto aj otázku prípustnosti dovolania z hľadiska odklonu riešenia právnej otázky zo strany odvolacieho súdu, ako aj v prípadoch rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu. Všetky tieto dôvody prípustnosti dovolania do zmeňujúcich a potvrdzujúcich rozhodnutí odvolacieho súdu majú spoločné kvalifikačné pravidlo, a to, že prípustnosť dovolania sa vždy vzťahuje na právne otázky, ktorých vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi § 440 CSP, závisieť od toho, ako dovolateľ vymedzí, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne právnu otázku riešenú odvolacím súdom odôvodní s ohľadom na to, že dosiaľ dovolací súd takúto otázku vo svojej rozhodovacej praxi neriešil, prípadne poukáže na rozdielne rozhodnutia dovolacieho súdu k riešenej právnej otázke.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 1347 a 1381).</p> <p>Vychádzajúc z osobitostí daného prípadu, ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia dospel k názoru, že už uvedené zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu je aplikovateľné aj na vec sťažovateľa, pretože najvyšší súd neposúdil sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.</p> <p>Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu), preto napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Ústavný súd nálezom rozhodol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 58/2017 z 23. januára 2018 p o r u š e n é b o l i 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 58/2017 z 23. januára 2018 z r u š u j e a vec v r a c i a tomuto súdu na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n ň ý uhradiť trovy právneho zastúpenia
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>PLz. ÚS 1/2018</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok dovolanie-prípustnosť dovolanie-dovolacie dôvody</p>

spisová značka	III. ÚS 220/2018
populárny názov	kontradiktórnosť konania
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.09.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Kontradiktórnosť, nerozlučne spätá s princípom rovnosti zbraní, je univerzálnym právnym princípom platným v celom právnom poriadku, teda aj v občianskom súdnom konaní, a súd každého druhu a stupňa ho musí plne rešpektovať. Dôvodom je fakt, že jednou z jeho hlavných funkcií je oboznámiť účastníka konania so všetkými dokumentmi a dôkazmi, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie a poskytnúť mu možnosti sa k nim vyjadriť. Ide predovšetkým o dôkazy, stanoviská a vyjadrenia protistrany v konaní alebo dôkaz, resp. stanovisko nezúčastneného subjektu (znalec, svedok a pod.) či zabezpečeného samotným konajúcim orgánom z vlastnej iniciatívy. Tým sa účastníkovi konania garantuje právo byť vypočutý/audiatur et altera pars/právo na obhajobu. Ani podľa ústavného súdu však zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tejto zásady
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola žalobkyňou v konaní vedenom krajským súdom, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej rozhodol o výške trov konania. Vyšší súdny úradník uznesením rozhodol o výške náhrady trov konania tak, že sťažovateľku zaviazal na úhradu súdneho poplatku obom žalovaným a trovy právneho zastúpenia v sume 270 367,79 € žalovanému v prvom rade a trovy právneho zastúpenia v sume 76 582,22 € žalovanému v druhom rade. Žalovaný v prvom rade podal proti označenému uzneseniu súdu prvej inštancie vydaného vyšším súdnym úradníkom sťažnosť, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil v časti priznanej náhrady trov právneho zastúpenia žalovanému v prvom rade zo sumy 270 367,79 € na sumu 322 333,41 €. Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že došlo k porušeniu jej označených práv napadnutým uznesením krajského súdu. Argumentovala tým, že nebola oboznámená so sťažnosťou, ktorú podal žalovaný v prvom rade proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, pretože krajský súd jej ju nedoručil na vyjadrenie. Zároveň uviedla, že proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné odvolanie. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľka tvrdí, že bol porušený princíp rovnosti zbraní, kontradiktórnosť súdneho konania a v konečnom dôsledku došlo aj k porušeniu jej práva na ochranu vlastníctva.
z odôvodnenia	Čo sa týka námietok porušenia princípu kontradiktórnosti konania, ústavný súd konštatuje, že nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že sťažovateľke ani jej právnemu zástupcovi nebola doručená písomná sťažnosť žalovaného v prvom rade proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka (bod 6 tohto rozhodnutia). V teoretickej rovine je možné uviesť, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že princíp rovnosti zbraní znamená, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a

pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozsudok ESĽP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike). Inými slovami, z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť, v dôsledku čoho je teda len na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či určité stanovisko k vyjadreniu protistrany vyžaduje komentár z jeho strany (rozsudok ESĽP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike), a pritom nezáleží, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (rozsudok ESĽP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESĽP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku). Inak povedané, požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESĽP chápe skôr formálne, t. j. z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu vrátane ich samotného dopadu na rozhodnutie súdu/orgánu verejnej moci. Vychádzajúc z predmetu rozhodovania v napadnutom konaní (výška náhrady trov konania, pozn.), ústavný súd konštatuje, že ESĽP už v minulosti riešil obdobné prípady, kde bolo namietané porušenie zásady kontradiktórnosti z dôvodu, že odvolací súd neposlal odvolanie (v našom právnom poriadku sťažnosť, pozn.) proti výroku o trovách konania protistrane (Beer proti Rakúsku, rozsudok, 6. 2. 2001, č. 30428/96, bod 18 – 21, Baumann proti Rakúsku rozsudok, 7. 1. 2005, č. 76809/01, bod 48), pričom dospel k záveru o porušení tejto zásady a zároveň aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že aj Súdny dvor Európskej únie zdôraznil, že na splnenie požiadaviek spojených s právom na spravodlivé súdne konanie je totiž potrebné, aby sa účastníci konania oboznámili a mali možnosť kontradiktórne sa vyjadriť ku skutkovým, ako aj k právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania (pozri rozsudok Komisia/Irsko a i. z 2. 12. 2009, C89/08 P, Zb. s. I11245, už citovaný bod 55, ako aj bod 56). Otázka dodržania záruk kontradiktórnosti je predmetom posúdenia kľúčovej otázky, či možno pochybenie súdu prvého stupňa spočívajúce v tom, že nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k svojim skutkovým zisteniam a z nich vyplývajúcejmu právnemu posúdeniu veci, konvalidovať v odvolacom (príp. dovolacom) konaní. Podľa právnych záverov k tejto kľúčovej námietke zhrnutých do zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014 pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačí, ak je účastníkovi konania táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom, príp. v dovolacom konaní. Kontradiktórnosť, nerozlučne spätá s princípom rovnosti zbraní, je univerzálnym právnym princípom platným v celom právnom poriadku, teda aj v občianskom súdnom konaní, a súd každého druhu a stupňa ho musí plne rešpektovať. Dôvodom je fakt, že jednou z jeho hlavných funkcií je oboznámiť účastníka konania so všetkými dokumentmi a dôkazmi, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie a poskytnúť mu možnosti sa k nim vyjadriť. Ide predovšetkým o dôkazy, stanoviská a vyjadrenia protistrany v konaní alebo dôkaz, resp. stanovisko nezúčastneného subjektu (znalec, svedok a pod.) či zabezpečeného samotným konajúcim orgánom z vlastnej iniciatívy. Tým sa účastníkovi konania garantuje právo byť vypočutý/audiatur et altera pars/právo na obhajobu. Ani podľa ústavného súdu však zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tejto zásady (napr. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 481/2012). Ústavný súd aj v inom svojom rozhodnutí konštatoval, že kontradiktórnosť konania nemôže prechádzať do roviny „absolútna“ (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 18/2013). Zo sťažnosti a zapožičaného súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 7 Cbi 238/2006 ústavný súd zistil, že krajský súd ako súd prvej inštancie rozhodol o sťažnosti smerujúcej proti označenému rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka bez toho, aby túto sťažnosť poslal sťažovateľke na vyjadrenie. Nakoniec

uvedený záver ani nebol sporný, keďže krajský súd vo svojom stanovisku uviedol, že to nepovažoval „za účelné doručovať sťažnosť žalobcovi“ (sťažovateľke, pozn.).

Ústavný súd po preskúmaní námietok sťažovateľky dospel k záveru, že námietka porušenia princípu kontradiktórnosti a s ňou spätým princípom rovnosti zbraní je opodstatnená, preto v okolnostiach posudzovanej veci dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k neprípustnému zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o tejto sťažnosti vychádzal z už citovanej judikatúry ESLP a Súdneho dvora Európskej únie, ako aj z vlastnej rozhodovacej činnosti. Za rozhodujúce skutočnosti považoval pritom to, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako súdu prvej inštancie nie je prípustný ani riadny, ani mimoriadny opravný prostriedok, teda tento zásah do princípu kontradiktórnosti, ako aj rovnosti zbraní nebolo možné zhojiť v nasledujúcom v odvolacom, príp. v dovolacom konaní, ďalej to, že v dôsledku sťažnosti bolo pôvodné uznesenie krajského súdu vydané vyšším súdnym úradníkom zmenené v neprospech sťažovateľky a bolo ním rozhodnuté o subjektívnych právach, resp. povinnostiach sťažovateľky a tiež preto, že ústavný súd nezistil relevantný a zásadný dôvod na to, aby sa v civilnom konaní, ktoré je v zásade kontradiktórne, sa uplatnila výnimka z tohto princípu v konaní, v ktorom sa rozhoduje o subjektívnych právach a povinnostiach. Ústavný súd nemohol akceptovať obranu krajského súdu spočívajúcu v argumentácii, že ide o nový procesný inštitút, ako aj pre hospodárnosť konania, pretože vychádzajúc z povahy konania o sťažnosti, nevidel zásadný rozdiel medzi ním a konaním o opravnom prostriedku v rámci Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), kde sa princíp kontradiktórnosti uplatňuje v určitom vymedzenom rozsahu. Skutočnosť, že tento prostriedok nápravy je pomenovaný ako sťažnosť, berúc do úvahy znenie čl. 9 Civilného sporového poriadku, ktorý ustanovuje, že strany majú právo oboznámiť sa okrem iného s návrhmi protistrany a vyjadriť k nim svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon, v spojení so skutočnosťou, že Civilný sporový poriadok žiadny rozsah vyjadrenia protistrany v danom prípade nestanovuje, ešte podľa názoru ústavného súdu neznamená to, že z ústavnoprávneho hľadiska nemusí byť zabezpečená rovnosť zbraní a kontradiktórnosť v minimálnom rozsahu (v súlade s princípom hospodárnosti konania, pozn.), keďže sa v okolnostiach posudzovanej veci rozhodovalo o rozsahu povinnosti náhrady trov konania (obdobne Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 878, 879) .

Výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať strane konania, ktorý sa tejto ochrany domáha. Aj v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu, v rámci ktorej uprednostní ten výklad právnej normy, ako aj súvisiacich právnych noriem, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, respektíve plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv (IV. ÚS 96/06, II. ÚS 148/06).

Všeobecný súd poskytujúci ochranu strane konania je povinný poskytnúť jej ju v požadovanej kvalite, ktorej zodpovedá odôvodnenie rozhodnutia reflektujúce na všetky zásadné otázky. Ide pritom o tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (napr. rozhodnutia ESLP vo veci Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997 a vo veci Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Z uvedenej citácie vyplýva, že krajský súd sa pri rozhodovaní danej veci neriadil týmito zásadami právneho štátu a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany, v rámci ktorej sa sťažovateľka domáhala svojich procesných práv, čo priamo súvisí s poskytovaním súdnej ochrany, a čo teda malo za následok porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

	<p>Sťažovateľka tiež namietala, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k zásahu do jej práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ako už bolo uvedené, napadnutým uznesením bolo rozhodnuté o jej povinnosti hraď trovy konania, čo nepochybne malo dopad na jej majetok. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o porušení procesných práv v dôsledku porušenia princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti, ako aj na skutočnosť, že napadnuté zmeňujúce uznesenie malo negatívny dopad na jej majetok, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu boli porušené práva sťažovateľky na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 1 výroku rozhodnutia).</p> <p>Ústavný súd nálezom rozhodol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo obchodnej spoločnosti na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Cbi 238/2006 z 12. marca 2018 porušené boli. 2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Cbi 238/2006 z 12. marca 2018 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. 3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti trovy konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>(rozsudok EŠLP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok EŠLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike rozsudok EŠLP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29, rozsudok EŠLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike</p> <p>(rozsudok EŠLP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok EŠLP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku</p> <p>Beer proti Rakúsku, rozsudok, 6. 2. 2001, č. 30428/96, bod 18 – 21, Baumann proti Rakúsku rozsudok, 7. 1. 2005, č. 76809/01, bod 48</p> <p>rozsudok Komisia/Írsko a i. z 2. 12. 2009, C89/08 P, Zb. s. I11245, už citovaný bod 55, ako aj bod 56</p> <p>PLz. ÚS 1/2014</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-kontradiktórnosť princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-princíp rovnosti zbraní v konaní práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces sťažnosť trovy konania-náklady konania</p>

spisová značka	III. ÚS 231/2018
populárny názov	nezaplatenie súdneho poplatku
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	18.09.2018

dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 písm. a) SSP má charakter úkonu vo veci samej a ako také bráni zastaveniu konania podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch.
skutkový stav a základné fakty	Napadnutým uznesením krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu vydaného vyšším súdnym úradníkom o zastavení konania, z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu vydaným v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, odôvodnená nesprávnou interpretáciou ustanovení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) upravujúcich následky nezaplatenia poplatku.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd súhlasí so záverom krajského súdu o nesprávnej argumentácii sťažovateľky odvolávajúcej sa na prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. februára 2017 (§ 18g zákona o súdnych poplatkoch), a teda nemožnosti aplikovať na daný prípad § 10 ods. 3 prvú vetu zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. júna 2017, podľa ktorej prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na znenie § 5 ods. 4 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého prechodné ustanovenia obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom. Formulácia prechodných ustanovení musí byť úplná a presná, aby ich prepojenie s konkrétnymi zmenami v právnom predpise bolo jednoznačné, a vytvárali tak právny základ pre plynulý prechod existujúcich právnych vzťahov na novú právnu úpravu. V prechodných ustanoveniach sa vyjadruje aj časovo obmedzená účinnosť ustanovení právneho predpisu. Z dôvodovej správy k uvedenému zákonu vyplýva, že „účelom prechodných ustanovení je vyriešenie a odstránenie možných aplikačných problémov pri prechode z doterajšej právnej úpravy na novú právnu úpravu, ak nová právna úprava zasahuje do právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe doterajšej právnej úpravy. Formulácia prechodných ustanovení preto musí byť presná, úplná, jednoznačná a nespochybniteľná, aby sa vytvoril jednoznačný právny základ pre dotknuté právne vzťahy a umožnil sa im plynulý prechod na novú právnu úpravu po účinnosti nového právneho predpisu, a aby nevznikli pochybnosti o tom, akým právnym režimom sa majú tieto právne vzťahy riadiť. Okrem presnej formulácie prechodných ustanovení sa vyžaduje aj ich previazanosť a spojitosť s konkrétnymi zmenami v právnom predpise, aby aj s odstupom času a po prípadných ďalších novelizáciách právneho predpisu bolo zrejmé, na aké zmeny v právnom predpise boli tieto prechodné ustanovenia naviazané.“</p> <p>Avšak vo vzťahu k aplikácii § 10 ods. 1 a § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch nie je napadnuté uznesenie krajského súdu presvedčivo odôvodnené, jeho tvrdenia uvedené v bodoch 27 až 29 napadnutého uznesenia (bod 3) nezohľadňujú aktuálnu právnu úpravu, čo v konečnom dôsledku zakladá jeho nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť.</p> <p>Z obsahu predloženého súdneho spisu ústavný súd zistil, že na základe návrhu</p>

sťažovateľky z 18. novembra 2016 krajský súd uznesením č. k. 1 S 267/2016-24 z 31. januára 2017 odložil vykonateľnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, pretože „považoval dôvody uvedené v žiadosti žalobcu o odklad vykonateľnosti napadnuté rozhodnutia, resp. v návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby za opodstatnené“.

„Zaradenie návrhu na priznanie odkladného účinku, ak to vyplýva z povahy veci, medzi podania vo veci samej, súvisí s tým, že nová právna úprava správneho súdneho konania radikálne mení doterajšiu právnu úpravu odkladu vykonateľnosti, a to i s ohľadom na zavedenie jednoinštančného konania v správnom súdnictve. Rozlišovanie podania vo veci samej a podania, ktoré nie je podaním vo veci samej, sa pritom odráža v Správnom súdnom poriadku jednak v nutnosti dodatočného doručenia podania vo veci samej, urobeného v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, autorizovanej podľa osobitného predpisu (§ 56 SSP), jednak v postupe odstraňovania väd podania (§ 58 – 59 SSP). Vymedzenie podania vo veci samej úzko súvisí s dispozičnou zásadou, ktorá ovláda správne súdne konanie (§ 5 ods. 5 SSP)... Za podanie, ktoré nie je podaním vo veci samej, pritom možno označiť napríklad návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 166 SSP, námietku zaujatosti sudcu podľa § 90 a 91 SSP či žiadosť o nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 písm. a) a § 182 ods. 1 písm. g) SSP, návrh na odročenie pojednávania podľa § 115 SSP, návrh na prerušenie konania v zmysle § 100 SSP či návrh na vykonanie dôkazov podľa § 121 SSP... Platí, že hmotnoprávny úkon účastníka konania je voči správne súdu účinný okamihom jeho preukázateľného doručenia.“ (Baricová, J.; Fečík, M.; Števcík, M.; Filová, A.; a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 373 až 376).

Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 písm. a) SSP má charakter úkonu vo veci samej a ako také bráni zastaveniu konania podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch.

Z § 186 ods. 2 SSP jednoznačne vyplýva, že k zániku odkladného účinku dochádza ex lege právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu vo veci samej, resp. podľa § 189 SSP môže uznesenie o priznaní odkladného účinku zaniknúť aj skôr – na základe rozhodnutia správneho súdu, ak sa v priebehu konania ukáže, že na priznanie odkladného účinku neboli dané dôvody alebo tie medzičasom odpadli.

V napadnutom uznesení takéto odôvodnenie absentuje.

Krajský súd v napadnutom uznesení nezohľadnil už citované východiská ochrany základných práv a slobôd, a preto jeho prístup k ochrane týchto práv nemožno považovať za dostatočný a nemožno ho hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1), preto napadnuté uznesenie krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

Ústavný súd nálezom rozhodol:

1. Základné právo obchodnej spoločnosti na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 267/2016-40 z 19. decembra 2017 p o r u š e n é b o l i .

	<p>2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 267/2016-40 z 19. decembra 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a t o m u t o s ú d u n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .</p> <p>3. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý u h r a d i ť t r o v y p r á v n e h o z a s t Ź u p e n i a o b c h o d n e j s p o l o ě n o s t i .</p>
použitě odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>správne konanie vykonateľnosť-odklad rozhodnutie-účinky správne súdnictvo poplatok-nezaplatenie poplatok-súdny konanie-zastavenie</p>

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 356/2018
populárny názov	väzba
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	11.09.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 3</p>
analytická právna veta	<p>Skutočnosť, že sťažovateľovi nebol sprístupnený kompletný spisový materiál pred rozhodnutím o väzbe, ešte neznamena, že muselo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, resp. k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a zásady rovnosti zbraní.</p> <p>Pri vylúčení sudcu na základe jeho oznámenia (§ 32 ods. 1 Trestného poriadku) nie je nevyhnutné zaobstarať stanoviská strán ku skutočnostiam, pre ktoré má byť sudca vylúčený. Ak sudca zistí skutočnosť, ktorá je spôsobilá vzbudiť dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti, je povinný túto skutočnosť oznámiť. Iný senát tohto súdu oznámenú skutočnosť vyhodnotí a rozhodne o vylúčení, ak je toho názoru, že je to dôvodné.</p> <p>Garancie nezávislosti a nestrannosti súdov existujú aj z toho dôvodu, aby prerokovanie veci súdom a jeho rozhodnutie nebolo ovplyvnené verejnou mienkou. Akceptovanie argumentácie sťažovateľa by viedlo k zovšeobecňujúcemu záveru, že súdy nie sú nezávislé a nestranné v konaniach, ktoré sú pod drobnohľadom médií, ktorý je však neprijateľný. Medializácia súdneho konania sama osebe nemá vplyv na nezávislosť a nestrannosť súdu, ktorý rozhoduje v predmetnej veci. Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadne okolnosti, ktoré by viedli k pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti najvyššieho súdu alebo členov senátu, ktorý rozhodoval v predmetnej veci. Paradoxne v tejto</p>

	súvislosti ústavný súd poukazuje na sťažovateľom namietané rozhodnutie o vylúčení člena senátu na základe jeho oznámenia o pochybnosti nestranne a nezaujato konať a rozhodnúť danú trestnú vec.
skutkový stav a základné fakty	Proti sťažovateľovi je na Špecializovanom trestnom súde vedené trestné konanie pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov. Prokurátor navrhoval vzatie sťažovateľa do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu uznesením sťažovateľa v procesnom postavení obvineného do väzby nevezal a prepustil ho zo zadržania na slobodu. Proti uvedenému uzneseniu sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu podal prítomný prokurátor priamo do zápisnice sťažnosť a sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu nariadil termín verejného zasadnutia. Pred dňom konania verejného zasadnutia namietaným uznesením najvyššieho súdu bol sudca najvyššieho súdu v trestnej veci proti sťažovateľovi vylúčený z vykonávania úkonov predmetného trestného konania. Najvyšší súd namietaným uznesením v časti týkajúcej sa sťažovateľa zrušil napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu a podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzal sťažovateľa do väzby, pričom väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti postupu najvyššieho súdu, ktorým sťažovateľovi (resp. jeho obhajcovi) nebolo umožnené nahliadanie do kompletného súdneho spisu, ktorého súčasťou bol i vyšetrovací spis a uzneseniu najvyššieho súdu a konaniu, ktoré mu predchádzalo v časti týkajúcej sa sťažovateľa.
z odôvodnenia	Sťažovateľ porušenie svojich práv garantovaných ústavou a dohovorom vidí v postupe najvyššieho súdu, ktorým mu (resp. jeho obhajcovi) neumožnil nahliadnutie do kompletného spisu najvyššieho súdu vedeného pod sp. zn. 2 Tost 23/2018. Sťažovateľ namieta, že neumožnením nahliadnutia do zberného spisu sa nemal možnosť dozvedieť o oznámení jedného zo sudcov senátu všeobecného súdu o jeho zaujatosti, čím mu bolo odopreté právo vyjadriť sa k nemu. Zároveň v ďalšej časti svojej sťažnosti uvádza, že mu bol mailom doručený prípis predsedu senátu najvyššieho súdu z 31. júla 2018, v ktorom mu oznamuje dôvody, pre ktoré mu neumožní nahliadnúť do zberného spisu, a zároveň dodáva, že „kontrolou predmetného zberného spisu bolo zistené, že nedopatrením neboli do súdneho spisu zaradené opatrenia o určení zastupujúcich členov senátu, ktoré boli dodatočne zaslané prvostupňovému súdu“. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že v dôsledku neprávneho postupu všeobecného súdu nevedel včas posúdiť, či v jeho veci rozhodoval zákonne zložený senát, a tak prípadne uplatniť námietky. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESEP“) vyplýva, že konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí byť kontradiktórne a vždy musí zaručovať rovnosť zbraní medzi stranami, prokurátorom a zadržovanou osobou. Rovnosť zbraní však nie je zabezpečená, keď je obhajcovi odopretý prístup k tým dokumentom vo vyšetrovacom spise, ktoré sú podstatné pre to, aby bolo možné účinne napadnúť zákonnosť väzby klienta. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva účinnosť vyšetrovania môže niekedy vyžadovať utajenie častí získaných informácií, aby sa obvinenému zabránilo zničiť alebo ovplyvniť dôkazy, alebo znemožniť riadny výkon spravodlivosti. Avšak sledovanie tohto legitímneho cieľa nemôže odôvodniť podstatné obmedzenia práv obhajoby. Informácie, ktoré sú podstatné pre posúdenie zákonnosti väzby, musia byť primeraným spôsobom sprístupnené obhajcovi obvineného držaného vo väzbe (vec Garcia Alva v. Nemecko, rozsudok z 13. 2. 2001, § 42; vec Lietzow v. Nemecko, rozsudok z 13. 2. 2001, § 44; vec Schöps v. Nemecko, rozsudok z 13. 2. 2001, § 51), (I. ÚS 67/03). Nielen z hľadiska posúdenia konania ako celku, či spĺňa kritériá spravodlivého procesu, ale aj v konaní o väzbe je potrebné garantovať obvinenému a jeho obhajcovi reálne uplatnenie práva na obhajobu, a to aj vo forme využitia práva

na nazretie do spisu. Pri takomto postupe je vždy nevyhnuté konať tak, aby bolo zachované nielen právo na obhajobu, ale aj tak, aby nedošlo k zmareniu účelu trestného konania. Spravodlivá rovnováha musí byť zachovaná, pretože neobmedzené (až šikanózne) uplatňovanie práva na nazretie do spisu by mohlo vážne ohroziť splnenie účelu trestného konania – v užšom slova zmysle konania o väzbe a v najužšom slova zmysle napr. konania o predĺžení lehoty väzby, keď by si obvinený neobmedzeným uplatňovaním práva na nazretie do spisu a následným nárokováním si lehoty na prípravu podania, či vyjadrenia, mohol vždy nárokovať porušenie práva na obhajobu (nemal dostatok času a podobne). V konaní o väzbe treba mať vždy na zreteli nielen dodržanie práva na obhajobu, ale aj to aby jeho uplatňovaním nedochádzalo k ústavne neprimeranému predlžovaniu doby rozhodovania o väzbe, pretože by sa tak poprela jedna zo zásad trestného konania vyjadrená v § 2 ods. 6 Trestného poriadku týkajúca sa urýchleného a prednostného vybavovania väzobných vecí (II. ÚS 115/2016). Skutočnosť, že sťažovateľovi nebol sprístupnený kompletný spisový materiál pred rozhodnutím o väzbe, ešte neznamená, že muselo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, resp. k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a zásady rovnosti zbraní. Vystáva otázka, či boli obhajobe odopreté informácie obsiahnuté v spise, ktoré boli potrebné na posúdenie zákonnosti väzby. Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, návrh na vzatie obvineného (sťažovateľa) do väzby, odôvodnenie ktorého obsahuje výpočet formálnych aj materiálnych dôvodov väzby, bol sťažovateľovi doručený 22. júna 2018. Sťažovateľ podal k návrhu na vzatie do väzby stanovisko, v ktorom na svoju obhajobu uvádzal podstatné argumenty spochybňujúce materiálne dôvody väzby. Samotné tvrdenie, že obhajoba nemala k dispozícii kompletný spisový materiál súdu, čím jej nebolo umožnené reálne vykonávať právo na obhajobu, preto neobstojí. Podľa názoru ústavného súdu, z už uvedeného nevyplýva, že by sťažovateľovi bolo upierané alebo zámerne obmedzované právo na nazretie do spisu tak, že by to malo negatívny dosah na jeho právo na obhajobu, preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavné neopodstatnenú.

Sťažovateľ v ďalšej časti svojej sťažnosti namieta porušenie ním označených základných práv garantovaných ústavou a práv garantovaných dohovorom namietaným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Ndt 20/2018 z 27. júna 2018 o vylúčení sudcu a konaním, ktoré mu predchádzalo, v časti týkajúcej sa sťažovateľa.

Sťažovateľ sa domnieva, že z postupu najvyššieho súdu v konaní o vylúčení sudcu *«možno vyvodit' evidentný úmysel sťažnostného súdu "utajiť" konanie o vylúčení sudcu pred sťažovateľom, ale i ostatnými procesnými stranami, a to bez toho, aby takéto konanie sledovalo legitímny cieľ. Uvedený úmysel dokumentuje i to, že napadnuté uznesenie všeobecného súdu zo dňa 26.06.2018 o vylúčení sudcu bolo doručené až tesne pred začatím verejného zasadnutia, ktoré sa konalo dňa 28.06.2018 o 14.00 hod.»*. Uvedeným postupom tak malo byť sťažovateľovi znemožnené vyjadriť sa k oznámeniu sudcu o jeho zaujatosti, ku ktorému nebol dôvod, keďže ich vzťah je štandardný, a tým ovplyvniť rozhodnutie o vylúčení sudcu.

K sťažovateľovej námietke o nedostatku kontradiktórnosti pri rozhodovaní o vylúčení sudcov považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že pri vylúčení sudcu na základe jeho oznámenia (§ 32 ods. 1 Trestného poriadku) nie je nevyhnutné zaobstarať stanoviská strán ku skutočnostiam, pre ktoré má byť sudca vylúčený. Ak sudca zistí skutočnosť, ktorá je spôsobilá vzbudiť dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti, je povinný túto skutočnosť oznámiť. Iný senát tohto súdu oznámenú skutočnosť vyhodnotí a rozhodne o vylúčení, ak je toho názoru, že je to dôvodné. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podal zrozumiteľnú a náležitú odpoveď, v čom spočívali opodstatnené pochybnosti o schopnosti sudcu nestranne a nezaujato konať a rozhodnúť trestnú vec vedúce k jeho vylúčeniu. Ani sťažovateľom namietané a najvyšším súdom

konštatované nedopatrenie, v dôsledku ktorého neboli do súdneho spisu zaradené opatrenia o určení zastupujúcich členov senátu najvyššieho súdu, nemá taký ústavný rozmer, aby ústavný súd pri predbežnom prerokovaní mohol konštatovať možnosť porušenia sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu o vylúčení sudcu a postupu, ktorý mu predchádzal, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ ďalej namieta porušenie označených základných práv garantovaných ústavou a práv garantovaných dohovorom namietaným uznesením najvyššieho súdu o vzatí do väzby a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, v časti týkajúcej sa sťažovateľa.

Pokiaľ ide o výklad pojmu záruka z doterajšej judikatúry ESLP možno vyvodiť, že má autonómny obsah, ktorý je nezávislý od terminológie používanej vo vnútroštátnom práve. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účasť obvineného na pojednávaní. Spravidla ide o peňažnú záruku (kauciu), ale aj o iné formy záruk, napríklad odovzdanie cestovného pasu (Stögmüller c. Rakúsko z 10. 11. 1969), stanovenie povinnosti mať stále bydlisko, hlásiť sa v pravidelných intervaloch atď. Z doterajšej judikatúry ESLP taktiež vyplýva, že prepustenie na základe záruky je len možnosťou, a nie oprávnením osoby pozbavenej osobnej slobody. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby. Uplatňuje sa nielen v prípade takzvanej útekovvej väzby, ako by tomu nasvedčovala formulácia účelu tejto záruky (zabezpečenie prítomnosti na pojednávaní), ale je možné ňou nahradiť aj väzbu realizovanú na základe iných dôvodov. V rozpore s dohovorom by bolo, ak by vnútroštátne právo vylučovalo v prípade niektorých trestných činov vôbec možnosť záruky (Caballero c. Spojené kráľovstvo z 8. 2. 2000, S. B. C. c. Spojené kráľovstvo z 19. 6. 2001). Vychádzajúc nielen zo zákonnej dikcie § 80 a nasl. Trestného poriadku, ale aj napr. z nálezů ústavného súdu č. k. IV. ÚS 346/2008 - 39 zo 16. decembra 2008, právny poriadok Slovenskej republiky pozná štyri prostriedky nahradzujúce väzbu, pričom tri z nich sú závislé na vôli samotného obvineného alebo tretích osôb (sľub, peňažná záruka, záruka záujmového združenia alebo dôveryhodnej osoby) a jedna záruka nie je závislá na vôli samotného obvineného (dohľad probačného a mediačného úradníka).

Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať aj na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (obdobne pozri II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016 a pod., ale vyplýva to aj z mnohých rozhodnutí ESLP napr. Letellier proti Francúzsku, rozhodnutie z 26. 6. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra proti Francúzsku, rozhodnutie z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie). Sťažovateľ v posudzovanej veci na základe argumentácie, ktorej podstatná časť je citovaná v časti I tohto uznesenia, namieta porušenie svojich práv garantovaných v označených článkoch ústavy a dohovoru (aj) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho

účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy, resp. právami podľa dohovoru. V intenciách námietok sťažovateľa o absencii materiálnych dôvodov väzby, najvyšší súd k splneniu hmotnoprávných predpokladov väzby, a síce že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal sťažovateľ, poukázal na vykonané dokazovanie (znalecký posudok, listinné dôkazy) a skutočnosť, že aj od výsledkov ďalšieho vyšetrovania, je možné upraviť formuláciu skutku, hlavne čo do času jeho spáchania, čo však nemá vplyv na dôvodnosť prebiehajúceho trestného stíhania, pričom podľa jeho názoru dôkazná situácia je v rozsahu podporujúcom splnenie tohto aspektu materiálnych podmienok väzby. V rámci posúdenia splnenia ďalšieho z aspektov hmotnoprávných podmienok väzby poukázal na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru u sťažovateľa opodstatňujú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Najvyšší súd tu poukázal na osobitné okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti, a to na početnosť prebiehajúcich trestných stíhaní voči sťažovateľovi, ekonomický charakter trestnej činnosti, ktorá má stupňujúcu tendenciu a je pre sťažovateľa zdrojom značných príjmov, ktoré mu zaručujú značné postavenie a vplyv, v dôsledku ktorého by mohol v trestnej činnosti pokračovať. K námietkam sťažovateľa o možnosti náhrady za väzbu, ústavný súd konštatuje, že materiálne odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľovi odpoveď v uvedenom smere poskytlo. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd vo vzťahu k možnému nahradeniu väzby (dohľadom probačného a mediačného úradníka, zárukou, písomným sľubom obvineného, príp. peňažnou zárukou) okrem iného uviedol, že nezistil žiadne výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali vzhľadom na stíhanie pre obzvlášť závažný zločin nahradenie väzby. Ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Z judikatúry ústavného súdu a ESLP vyplýva, že v odôvodnení uznesenia o preskúmaní zákonnosti väzby nemusí dať súd odpoveď na všetky otázky, ale len na tie, ktoré sú podstatné pre záver o existencii zákonných dôvodov väzby (II. ÚS 231/07, obdobne Nikolova c. Bulharsko z 25. 3. 1999). Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navyše vyslovil pochybnosti aj o nezáujatosti a nestrannosti najvyššieho súdu, keď predseda senátu v časti odôvodnenia, ktorú vyhlásil na verejnom zasadnutí 28. júna 2018, potreboval za potrebné zdôrazniť povinnosť nenechať sa pri rozhodovaní ovplyvniť „záujmami nielen politických strán, politických hnutí, ale ani verejnou mienkou alebo oznamovacími prostriedkami... bez ohľadu na to, či už vo vzťahu k týmto obvineným je vytvorený či už pozitívny alebo negatívny mediálny obraz“. Ústavný súd konštatuje, že garancie nezávislosti a nestrannosti súdov existujú aj z toho dôvodu, aby prerokovanie vecí súdom a jeho rozhodnutie nebolo ovplyvnené verejnou mienkou. Akceptovanie argumentácie sťažovateľa by viedlo k zovšeobecňujúcemu záveru, že súdy nie sú nezávislé a nestranné v konaniach, ktoré sú pod drobnohľadom médií, ktorý je však neprijateľný. Medializácia súdneho konania sama osebe nemá vplyv na nezávislosť a nestrannosť súdu, ktorý rozhoduje v predmetnej veci. Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadne okolnosti, ktoré by viedli k pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti najvyššieho súdu alebo členov senátu, ktorý rozhodoval v predmetnej veci. Paradoxne v tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na sťažovateľom namietané rozhodnutie o vylúčení člena senátu na základe jeho oznámenia o pochybnosti nestrannosti a nezaujato konať a rozhodnúť danú trestnú vec.

V ostatnej časti sťažnosti prezentuje sťažovateľ zároveň názor, že ďalšie trvanie väzby je ústavne neakceptovateľné a zakladajúce dôvod na okamžité prepustenie na slobodu, pretože «pokial ide o „príkaz na zadržanie a dodanie do väzby“ jedná sa o ničotný a nezákonný procesný úkon», keďže podľa názoru sťažovateľa „nariadený súd mohol väzbu nariadiť len uznesením, ktoré však mohol prijať len senát (keďže sa jednalo o senátnu vec)“. V zmysle § 194 ods. 6

	<p>Trestného poriadku ak nadriadený súd rozhodne o vzatí obvineného do väzby, ihneď nariadi, aby ho dodal do miesta výkonu väzby útvar Policajného zboru, Vojenskej polície alebo Zboru väzenskej a justičnej stráže. Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu, je oprávnený na základe písomného príkazu sudcu v objekte súdu zadržať obvineného a odsúdeného a umiestniť ich v objekte súdu do miestnosti na to určenej na účel dodania do výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody; ak súdny objekt a ústav na výkon väzby sú stavebne prevádzkovo spojené, príslušník zboru je oprávnený na základe písomného príkazu sudcu z objektu súdu dodať obvineného do výkonu väzby a odsúdeného do výkonu trestu odňatia slobody podľa osobitného predpisu [§ 47 ods. 2 písm. d) zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov s odkazom na osobitný predpis, a to konkrétne § 194 ods. 6 a § 408 ods. 1 Trestného poriadku]. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, ústavný súd kvalifikoval námietku sťažovateľa o nesprávnej „forme“ rozhodovania najvyššieho súdu po rozhodnutí o vzatí sťažovateľa do väzby ako neopodstatnenú.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p>Sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>EŠLP vec Garcia Alva v. Nemecko, rozsudok z 13. 2. 2001, § 42; vec Lietzow v. Nemecko, rozsudok z 13. 2. 2001, § 44; vec Schöps v. Nemecko, rozsudok z 13. 2. 2001, § 51</p> <p>EŠLP Stögmüller c. Rakúsko z 10. 11. 1969</p> <p>EŠLP Caballero c. Spojené kráľovstvo z 8. 2. 2000, S. B. C. c. Spojené kráľovstvo z 19. 6. 2001</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>väzba-nahradenie väzby sudca-zákonný väzba-dôvody väzby</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.